

Izhaja
vsakega 10. in 25.
v mesecu.

Naročnina za
leto 1927
30 Din.

Številka pošto-
čkovnega urada
Ljubljana 12.592.

Ljudska Samouprava

Glasiló gospodarstva, prosvete in politike.

Uredništvo
in upravljanje:
Kočevje št. 18.

Telefon št. 5.

Oglasi:
mali beseda 2 Din,
sicer po dogovoru.
V uredniškem delu
vrstica Din 10.—

Vsebina: Nikola P. Pašić. — Iz NRS. — Tedenske vesti. — Dopisi. — Borza. — Inserati. —

Nikola P. Pašić.

Odlomek govora Dr. Ivana Sajovica na prazniku Treh Jerarhov dne 12. februarja t. l. v Kočevju.

V glavnem poznamo dva načina, po katerima se vladajo ljudje. Prvi temelji na dejstvu, da je človek v svojem jedru strahopeten egoist. Politčno nadarjeni poedinci s primeranim organizatornim talentom so na tem dejstvu sezidali že mnogo držav ter podvrgli svoji naraščajoči moči cela ljudstva. Nad ljudstvom se organizira posebna vladajoča kasta, vojaška in civilna, ki skrbi za pokorščino in red med ljudstvom s pomočjo policije, žandarmerije in vojaštva. Ta kasta predpisuje ljudstvu postave, dajatve, pravice in dolžnosti. Kdor ne parira, se ga uniči. Taka kasta se imenuje plemstvo ali aristokracija. Lahko pa je tudi plemstvo nesvobodno. V tem slučaju stoji nad njim poedinec, ki je edini svoboden in vsegamogočen v državi, vsi drugi so pa njegovi sužnji. Orientalne države so bile v splošnem tako organizirane; nad ogromno nesvobodno maso stoji en sam človek, ki je edini v državi svoboden in gospodar — to je absolutistična država. Primer za to je v novi zgodovini Rusija s svojim carjem. Stara rimska država je bila absolutistična država z vladajočo kasto Rimljanov. Današnja Anglija je absolutistična država nasproti kolonijam, v katerih je Anglež absoluten gospodar, Zamorec, Papuan itd. pa suženj, podložnik. Tu je pojem vladajoče kaste razširjen na cel narod. Predvojna Nemčija in Avstrija sta bili v jedru absolutistični državi, v katerima je pa bila volja zakonodavca izvrševana v okvirju obstoječih zakonov, katerim sta se glede privatnega prava podvrgla v splošnem tudi oba vladarja. V absolutistični državi stoji na eni strani vladar kot absoluten gospodar, na drugi strani pa ljudstvo, ki ima pokorno vršiti vladarjevo povelja.

Drugi način vladavine je samovladje. Ljudstvo se vlada v splošnem samo. Toda vsi ne morejo vladatai; vsled tega izvoli ljudstvo izmed sebe svoje zaupnike, katerim poveri naloge, da to samovladje v nje-

govem imenu vrše: v občini po občinskih odbornikih, v srezu po srezkem odboru, v oblastih ali deželi po oblastnih poslancih, v državi po državnih poslancih. Ker se pa vsi redkokdaj zedinijo, velja večinsko načelo: sklepu večine se ima podvreči manjšina. Večina vlada na ta način v občini, v srezu, v oblasti in v državi, kjer skrbi za občinske, srezke, oblastne in državne potrebe. Večina državnih poslancev izvoli izmed sebe zopet posebne zaupnike, ki tvorijo kot ministri vlado, v oblasti oblastni odbor, v srezu srezki odbor, v občini župana s svetovalci. Ako ti zaupniki slabo vladajo, se jih pri bodočih volitvah vrže in izvoli druge. Tako je najboljšje zagarantirano načelo demokracije, samovladja in večine.

Ko se je Nikola P. Pašić v sedemdesetih letih vrnil iz curiške politehnike kot mlad inženir, je bila Srbija velika komaj za štiri

predvojne Kranjske. Bila je še napol pod turškim jarmom, knezi pa so jo vladali absolutistično. Knez je bil v deželi pravi gospodar — očitna kopija turške vladavine — njemu so pa stali ob strani generali. Izštudiranim sinovom srbskega seljaka, ki so se vračali iz visokih šol zapadne Evrope, pa ta absolutizem ni imponiral; videli so pač v Švici, v Franciji, v Angliji itd. zapadno evropsko demokracijo, njeno svobodo in njene sadove, lep ljudski napredek na vseh poljih, in začela se je opozicija mladine proti obstoječem stanju v Srbiji. Vendar se to vrenje praktično celo desetletje ni izkristaliziralo; nihalo je med socialistom Marksom in anarhistom Bakuninom, med demokratom Lassallom in nepraktičnim Proudhonom, pa tudi v bolj desno stoječih nijansah, ne da bi prišlo do konkretnega izraza. Pašić tu dolgo ne stopi v ospredje, dasi se njegovo ime imenuje naskoro poleg Svetozara Markovića. Previdnost in polaganost Pašićevega duha se že tu opaza. Končno 6. januarja 1881 odločilen korak: Pašić je iz vseh teh

med seboj se borečih idej zbral najboljše in izrazil to v lapidarnih stavkih: Ljudstvo naj se v državi, oblasti, srezu in občini vlada samo. (Samouprava!) Država je ljudstvo in ljudstvo je država. Stranka je sredstvo, s katerim vodi ljudstvo državo po svojih svobodno od časa do časa izbranih zaupnikih. Najvišji cilj stranke je dosega kar največjega materijalnega in duševnega blagostanja ljudstva. Narod je živ organizem, ki spada skupaj. Torej: združitev in skupnost vseh Srbov. To je bil program Narodne Radikalne Stranke, ki ga je tega dne na predlog Pašića osvojil zbor ljudstva v Kragujevcu in s tem ustvaril stranko. Med absolutističnim knezom in voditelji NRS se je vnel nato hud boj za vodstvo države; Milan Obrenović je naskoro podlegel, predvsem vsled lastnih napak, ko je domovino prodajal Avstrijcem. Toda šele l.

1903, ko Aleksander Obrenović ni znal varovati niti časti kraljeve hiše, je prišla NRS končno do faktične izvedbe svojega programa, ko je vsled domorodne oficirske zarote izginil zadnji Obrenović. Ustvarila je samoupravo po vseh upravnih edinicah gori do samoupravne vlade. Šele po 22 letih hude borbe, ki je bila krvava in prekinjena tudi z ječo in smrtjo nekaterih voditeljev NRS, je Pašić realiziral svoj l. 1881 proglašeni program: samovlada ljudstva.

Posledice so bile silno dalekosežne. Turški in avstrijski Srbi, Hrvati in Slovenci so v demokratični Srbiji zagledali svoj vzor: lastno samoupravno državo. Le demokratična Srbija je zamogla postati Pijemont vseh Južnih Slovanov. Postala je na mah obljubljena, sveta dežela, cilj hrepenenj vseh rodoljubov. Zadovoljnost ljudstva in zdrava organizacija je omogočila sijajne zmage srbskega orožja v l. 1912-13 nad Turki in je odločila, da vodstvo na Balkanu pripade demokratičnim in politično prožnim in dozorelim Srbom. Ko je Avstrija napovedala vojno, se je cilj združitve vseh Južnih Slovanov, Hrvatov in Slovencev z lahkoto in naravno prenesel v Beograd. V Nišu l. 1914 meseca novembra je Nikola Pašić ta cilj že lahko oficijelno proglasil. In kar je proglasil, to se je zgodilo: z osnovanjem Narodne Radikalne Stranke Srbov, Hrvatov in Slovencev se je osnovala tudi kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, sloneča na samoupravi ljudstva.

A vodilni mož za te cilje in ideje od l. 1881 dalje je bil Nikola P. Pašić.

Nikola P. Pašić spada torej v drugo vrsto politikov: med demokracijo, med one, ki hočejo samovlado ljudstva. Nikola P. Pašić ni teh idej morda enostavno presadil iz zapadne Evrope v predvojno Srbijo; ne. On je vedno prisluškoval voljo naroda, spoznaval je njegovo hotenje kot celote in to hotenje naroda, združitev in samovladje, je umel spraviti v sklad s hotenjem, cilji in interesi najnaprednejših narodov sveta. Od tod njegovi uspehi, ki niso torej samo Nikola P. Pašića in naši, ampak obenem tudi svetovni, svetovnozgodovinski, ker so ozko zvezani s svetovno zgodovino. Zato je Nikola P. Pašić velik in sega preko naših meja in preko naše zgodovine v svetovno. In zato bo tudi, dokler žive možje, ki kaj dajo na svobodo in čast narodov ter pravo ljudsko demokracijo, vteleseno v lastni državi, dokler bo živ en Srb, Hrvat ali Slovenec, ki ne mara biti tuj rob, nad vse svetel in svet spomin moža, ki je soustvaril demokratično našo samoupravno državo: spomin Nikole P. Pašića.

Iz NRS.

Kočevje. Praznik Treh Jerarhov, 12. februar, je tudi letos proslavila naša Mestna in Srezka organizacija s sestankom članov in primernimi predavanji. V smislu tozadevnega razpisa Glavnega Odbora, priobčenega v zadnji številki „Lj. S.“, se je vršil letos ta sestanek v hotelu F. Činkelj v Kočevju le v proslavo spomina Nik. P. Pašića. Predsednik Mestnega in Srezkega odbora Dr. Sajovic je otvoril večer z lepim pozdravnim govorom. Nato je držal nad vse interesantno predavanje, predočujoč + Nik. P. Pašića v zgodovinsko-politični razvojni luči Evrope, Balkana in Srbije. Šele v tej luči je vidna velika osebnost Nik. P. Pašića in zgodovinska nujnost in logičnost našega osvobođenja ter

lastne državnosti. Skromen odsev tega predavanja prinašamo na naslovni strani zaeno s sliko Nik. P. Pašića. Gospod predsednik je žel za svoje nad vse zanimivo izvajanje ne samo napeto pozornost poslušalcev, ampak tudi pristrčno priznavalno zahvalo. Polovico dohodkov — 320 Din — se je odpremilo potom nakaznice Glavnemu Odboru NRS v Beograd.

Klub poslancev NRS Ljube Jovanovića je bil sprejet zopet v matični klub poslancev NRS nazaj. Med njimi seveda Ljuba Jovanović. Kot znano, je širši Glavni Odbor NRS na odločno zahtevo Nik. P. Pašića, tedanjega predsednika NRS, izključil z večino glasov Ljuba Jovanovića iz stranke. Na pravilnosti tega sklepa se je močno dvomilo. Tudi ni doprinesel ta sklep niti + Pašiću niti stranki prav nobenih koristi. Kot znano sta takrat od slovenskih treh delegatov glasovala za izključitev Ljube Jovanovića mariborski in ljubljanski mestni delegat (Tavčar in Dr. Zupanić), dočim je podeželski delegat Dr. Sajovic iz Kočevja sodelovanje pri takem sklepanju odklonil. Ljubi Jovanoviću je sledilo deset poslancev NRS, ki so izstopili prostovoljno in osnovali svoj klub. S tem so preprečili že sklenjeno koalicijo PP, ker se je z izstopom gornjih deset poslancev iz Pašičevega kluba NRS podrla parlamentarna večina nameravane vlade Pašić-Pribičević. Tako je ostal St. Radić še nadalje v vladi — do skrajne možnosti. S smrtjo Pašića je odpadla zadnja ovira za povratek za stranko in državo velezaslužnega Ljube Jovanovića v stranko. Treba je le še formalne odobritve po širšem Glavnem odboru, ki ga je svoječasno s potrebno večino enega glasu izključil. Ni dvoma, da bo ta povratek naskoro gladko odobren. Največ zaslug za gladko ureditev tega vprašanja si je pridobil predsednik vlade gosp. Nikola Uzunović, čigar avtoriteta v stranki je vedno večja.

Peto vlado je za Svečnico sestavil gospod Nikola Uzunović. To pot s klerikalci. Radića se je moralo izkrcati — s svojim precej dolgim jezikom je kot šef zavezniške stranke vedno razburjal duhove v vladi in s tem zaviral vsako delo. Tako je bila koalicija z Radićevci brezplodna. Toda doprinesla je svoj sad; definitivno likvidacijo naknadno po prevratu in ujedinjenju še straščega hrvatskega vprašanja. Tega ni več. Tisti, ki je to vprašanje predvsem iz rivalitete proti Pribičeviću ustvaril, ga je tudi sam likvidiral: gospod Radić. Da se že otipati, da je Radić bolj politik čuvstva, momenta, kot pa dobro zamišljenega in proračunanega dalekosežnega programa kot so se nekateri bali. Radić ni mož jeklene in neuklonljive dosiednosti in stvarnosti, on je človek impulza in sugestije. Sredstvo mu je že napol cilj. Težko se bo rehabilitiral. Višine, predno se je skril v luknjo in iz nje vstopil v vlado, pa seveda ne bo več dosegel. Osmešenje pred masami je smrt za politika. Danes stoji v naši javnosti popolnoma drug Radić kot je stal še l. 1925. Od ostrih zob še škrbine niso več ostale. S tem je hrvatsko vprašanje likvidirano. Padlo je pa l. 1925 z iskokom Radića iz opozicije v vlado tudi vprašanje separatizma in širokih avtonomij; Dr. Korosec je branil le še že davno izgubljene pozicije, ko se je zavzimal za avtonomno Slovenijo. Tembolj, ker se branijo „Štajarci“ Ljubljane in „ljublanskega centralizma“. Ravna je logično političnemu razvoju in položaju, ko je vstopil on v vlado, iz katere je zletel gospod Radić. Doživljamo pikanterijo,

da nekdanja dva avtonomistično - separatistična leva rivalizirata, kdo od njiju bo sedel v „centralistični“ vladi, sloneči na toliko zaničevani Vidovdanski ustavi . . . Kako je že rekel stari Ben Akiba? In pri tem položaju naj še kdo reče, da se očka Uzunović ne razumijo na politiko! In pa da NRS razpada!

Tedenske vesti.

Iz politične službe. K okrajnemu glavarstvu Kočevje je zopet nazaj prestavljen gosp. Dr. Tine Čuš, ki je bil svoje dni nenadoma prestavljen v Krško. V Krško se vrne nazaj gosp. Dr. Šiška, vladni tajnik okrajnega glavarstva v Kočevju. Bivši živinozdravnik v Kočevju, sedaj tajnik v ministertvu za poljoprivredo gospod Franc Goljar je prestavljen v Škofjoloko.

Upokojitve v železniški službi so obrnile živahno pozornost javnosti nase. Novi železniški minister strokovnjak general Milosavljevič je namreč očitvidno začel upravo nekoliko čistiti. V Beogradu je bil predvsem penzioniran generalni direktor Mihajlo Ilić, ki ga je že svoje dni penzioniral minister Ante Radojevič, pa je vsled pritiska Pašičevcev nato sam zletel iz vlade, gospod Ilić se je pa povrnil na svoje mesto. Upajmo, da je sedaj ta že težko zaslužena upokojitev to pot trajna. Žnjim je šlo še več gospodov iz centrale v pokoj. V Zagrebu je bil poleg ravnatelja Jovanovića upokojen tudi ing. Maks Klodić, znani agitator Pucljevih železniških prog v Sloveniji. Sedaj bo vse svoje dragocene moči lahko posvetil svojim tozadevnim nagnenjem. Vprašanje je le če bo drugim še poraben — penzionist. Iz Novega mesta je bil le prestavljen v Pragersko predstojnik kurilnice R. Ogrinc. O slednjem bomo v našem listu najbrže še kakšno rekli. Vsi ti ukrepi gospoda ministra so napravili v javnosti najboljši vtis. Želeli bi le eno: da se penzion priznava le tistim, ki so ga s svojo čistostjo in poštenostjo v službi res zaslužili. Ni pa na mestu, da se plačuje penzijo sorazmerno mladim zaslužka sposobnim ljudem, ki se jih je moralo odstraniti iz službe radi njihove nezanesljivosti. Plačilo brez dela pomeni nagrado. Ta pa naj velja le za poštenost in čistost. To je želja nas davkoplačevalcev.

Član ljubljanske oblastne skupščine je postal gospod Alojzij Peterlin, bivši srezki šolski nadzornik, oziroma učitelj v Kočevju, ker je položil prof. Evgen Jarc mandat našega sreza in si obdržal črnomaljskega.

Z redom Sv. Save III. vrste je bil odlikovan med drugim tudi Dr. Valentin Koren, gimnazijski ravnatelj v pokoju v Ljubljani. Gospodu ravnatelju, katerega se številni njegovi nekdanji učenci še danes z radostno hvaležnostjo spominjamo, tudi naše iskrene čestitke.

Himen. Poročila sta se dne 20. februarja t. l. gospod Ivan Kalinšek, veleposestnik na Spodnjem Brniku pri Kranju, ter gospodična Iva Jereb, posestnikova hči od istotam. Nevesti je bil za pričo njen brat Dr. Peter Jereb, notar v Radečah, ženinu pa Dr. Ivan Sajovic, odvetnik iz Kočevja. Obilo sreče!

Ministri Slovenci v novi vladi z radikali so: Dr. Fran Kulovec za poljoprivredo in vode, Dr. Anton Gosar za socialno politiko in ing. Dušan Serbec, iz znane narodne rodbine celjskih Serbecov, za javna dela in gradnje. Radi velikega cestnega prometa v

Sloveniji, od katerega žive celi srez, je zlasti zadnje ministerstvo za nas Slovence važno, ker minister Slovenec sigurno ne bo dopustil, da bi slovenske ceste propadle in da bi s tem važni viri dohodkov tako prebivalstvu kot državi vsahnili. Ker je minister Pucelj zapustil fonde sedaj Dr. Kulovčevega ministerstva precej izčrpane, bo to ministerstvo moglo pokazati svojo važnost šele po 1. aprilu, ko stopi novi proračun v veljavo. NRS je pa v novih ministrih Slovincih dobila vsekakor resne sodelavce v vladi in po ministerstvih.

Uradno popravljane volilnih imenikov se ima vsled oblastnih volitev izvršiti letos dne 2. marca. Volilni imeniki so pa pri Upravnem sodišču v Celju, ki revidira izide oblastnih volitev po posameznih srezih. Ali jih dobimo pravočasno nazaj?

Odbor za pokončevanje volkov priredi dne 5. marca 1927 v vseh prostorih hotela „Trst“ v Kočevju svoj V. lovski ples. Začetek ob 20. uri. Vstopnina za osebo 10 Din. Ker je namenjen čisti dobiček tega lovskega plesa za pokončevanje volkov, ki so se v zadnjem času tako zaredili v kočevskem srezu, da ogrožajo že živino in drobnico kočevskega kmeta in se je bati celo, da postanejo nevarni že ljudem, vabi Odbor cenjene čitatelje in vse dobro misleče občinstvo, da se tega plesa polnoštevilno udeleži. Predplačila na vstopnini, kakor tudi ev. darila na jestvinah se hvaležno sprejemajo. Kdor bo daroval pecivo, naj blagovoli poslati to dne 5. marca 1927 popoldne v hotel „Trst“, kjer bodo sprejemale pecivo v to posebej določene sodelujoče kočevske dame.

Konstituiranje ljubljanske in mariborske oblastne skupščine se je izvršilo v sredo dne 23. februarja točno in lepo po programu. Za predsednika ljubljanske je izvoljen Dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani, za predsednika mariborske pa Dr. Jos. Leskovar, odvetnik in župan v Mariboru. Prvo zasedanje je v imenu Velikega župana otvoril v Ljubljani gospod vladni svetnik Dr. Andrejka, v Mariboru pa dvorni svetnik Dr. Stare. SLS ima v obeh oblastnih zastopstvih pretežno večino. S to večino je bilo izvoljeno le izključno klerikalno predsedstvo in tajništvo v obeh oblastih. Obe skupščini sta poslali N. V. kralju Aleksandru udanostni brzojavki. Predsedniki klubov so podali programatične izjave. Glede finančne strani so vsi klubi in stranke v tem edini, da mora država vrniti nekdanjo deželno kot samoupravno imovino in deželne doklade, ker samoupravni deželni ali oblastni posli preidejo sedaj zopet od države na zakonite provincijalne samouprave. To je vsekakor umestna in pravična zahteva. Iz vsake skupščine se je izvolil po večinskem načelu oblastni odbor petih članov, vsi SLS. V posamezne delovne odseke je volila ljubljanska oblastna skupščina le člane SLS, mariborska pa je pametno pritegnila tudi zastopnike drugih strank. Po konstituiranju oblastnega odbora,

ki ima faktično voditi vse posle, in odsekov, ki imajo obaviti potrebno strokovno predelo in predloge za skupščino, katere sklepe potem izvršuje oblastni odbor, je bila seja zaključena. V Ljubljani se vrši nadaljna v ponedeljek 28. februarja t. l.

Obtožbo proti ministru Maksimoviću so podali radičevski poslanci v parlamentu. Minister Maksimović je bil tisti, ki je izdal svoje dni povelje za aretacijo Radiča, on je bil tisti, ki ga je končno le našel in izvelkel iz skrivne luknje v sobi svojega zeta, in minister Maksimović je bil tisti faktor, ki Radičevcem ni nikdar zaupal in jih kot minister notranjih zadev po svoji dolžnosti strogo nadzoroval. Ako so pri tem podrejeni organi v svoji gorečnosti zakrivali kakšno formelno napako, se vendar še ne more reči, da za tako napako odgovarja minister osebno. Umljivo pa je, da je minister Maksimović pri tem položaju Radičevcem trn v oči, posebno, ker ni hotel biti slep izvrševalec Radičeve volje in postavljati Velikih županov po Radičevem diktatu. Znani so hudi konflikti in nejevolja Radiča radi dalmatinskih Velikih županov, osobito splitskega, ker je bil Radič v svoji prenagljeni vladni mogočnosti po notranjem ministru močno blamiran v javnosti. Navzlic vsem tem okoliščinam se pa ne moremo braniti vtisa, da notranji policijski sistem ni tako v redu, da bi ne rabil gotovih poboljšav; zdi se, da je absolutizem policije semintja le nekoliko premogočen, vsaj izven Slovenije. V Sloveniji se lahko reče, da je mil in v skladu z modernimi načeli policije. Da se bo opozicija v teh bojih z Maksimovićem posluževala krepkih sredstev, je skoro jasno. Odvisno je veliko od kompaktnosti vladinih strank, če bodo srečno prebrodile tajno glasovanje, kot ga za sprejem ali zavrnitev ministerske obtožnice predpisuje poslovnik. Vsekakor je pa nujno potrebno, da se za službovanje policije in organizacijo policijske službe donese naskoro policijski zakon, ki naj samovoljni prevdarek policije omeji na najmanjšo stopnjo.

Kitajska meščanska vojna se bliža svojemu koncu. Kot povsod bodo tudi zmagali nacionalisti, ki se zbirajo pod praporjem kantonske vlade, dočim je bilo vse, kar je bilo od tujcev odvisno ali podkupljeno, zbrano v pekinški vladi. Ker so Angleži in njih prijatelji stavili vse na pekinško vlado, ki je dostavila pasoš ruskemu veleposlaniku Karahanu, a moskovska na kantonsko, katero je pravzaprav ona ustvarila, je jasno, da so se Kitajci nemilosrdno klali in streljali med seboj za račun — evropskih velesil. Zmagala je Moskva in Karahan se je že vrnil na kitajsko ozemlje, s prtljago — celih vlakov bomb in razstrelil. Istočasno se čuje podzemno gibanje v angleških in deloma tudi francoskih sosednih azijskih kolonijah. Anglija čuti in vidi nevarnost; poslala je noto v Moskvo, kjer grozi s prekinjenjem — trgovske pogodbe. To pa najbrže ne bo

preveč učinkovalo. Računi med obema državama so pregloboki in prestari, da bi jih zamogli hitro izravnati. Kadar bo dihala Rusija na topla morja, ki jih Anglija Rusiji že skozi stoletja ljubosumno in pretkano pod tujo masko zapira, takrat šele bo mogoče govoriti o zdravem razmerju obeh držav.

Iz Rusije prihajajo sedaj točnejša poročila. Tako znaša državni proračun okroglo 4.600 milijonov zlatih rubljev, izdatki pa le 4.500 milijonov. Prebivalstva je okroglo 145 milijonov. Vsako leto naraste prebivalstvo za 3 in pol milijona duš. Železniški promet je reden in točen. Snaga in varnost nista nič manjša kot pod carskim režimom, ko so ruske železnice, enako ameriškimi, slovele radi svoje udobnosti. Ruska armada je odlično disciplinirana in pretežno že moderno oborožena. Zlasti v plinih in topovih je prvovrstna. Že danes se lahko reče, da je to prva armada na kontinentu. Kot se vidi, so življenje in njegove zahteve temeljito zaobrili knjižno teorijo boljševisko. Tudi na gospodarskem polju je isto — od komunizma so le še formelne sledi in oblike, ki jih bo odnesla že bližnja bodočnost.

Dopisi.

Kočevje. Dne 12. februarja je priredila kočevska Požarna bramba svojo običajno vsakoletno veselico v hotelu Trst pod vodstvom svojega načelnika tiskarja Jos. Pavlička, Josipa Hönigmanna itd. Vsi prostori hotela Trst so bili jako ukusno okrašeni. Odlična publika obeh narodnosti se je udeležila veselice ter se nedeljeno in prav prisrčno zabavala, bodisi vrteč se v poskočnih parih ob odlični godbi Dravske divizije, bodisi v baru ali drugih paviljonih in napravah. Pokazalo se je, da razdvojenost med Slovenci in Kočevjarji v Kočevju le ni tako huda kot bi to radi gotovi hujskači. Želimo si le eno: še več tako lepih nevtralnih družabnih prireditvev v našem Kočevju.

Briga. V pomiritev naših delavcev in voznikov kakor tudi drugih interesentov sporočamo, da bo parna žaga Ivan Hutter nemoteno obratovala dalje. Za upravitelja je imenovan od sodišča, če smo pravilno informirani, gospod Milan Kajfež, lesni trgovec v Kočevju. Obrat se bo še razširil.

Borze

24. februarja.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 87—0, Vojna škoda 338—340, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—198, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilna 98—100, Praštediona 930—0, Kreditni zavod 170—180, Strojne 85—0, Trbovlje 0—420, Vevče 120—0, Split cement 725—0, Stavbna

Glavnica . 3.000.000 Din Rezerve proti 700.000 „ Stanje vlog ca 20.000.000 „ Brzjavni nasl.: Merkantilna Telefon interurban: Kočevje št. 3 - Ribnica št. 4.	MERKANTILNA BANKA centrala KOČEVJE, podružnica RIBNICA kupuje in prodaja dolarje in druge valute; vrednostne papirje, srečke itd. Izvršuje nakazila in vnovčenje v tu- in inozemstvu. Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča posla. Zveza z Ameriko. Je dragevolje strankam na razpolago brezplačno z informacijami glede kateregakoli denarnega posla.	Obrestovanje vlog do dneva pologa do dneva dviga: <table> <tr> <td>brez odpovedi</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>na 1 mesečno odpoved</td> <td>6%</td> </tr> <tr> <td>na 3 mesečno odpoved</td> <td>7%</td> </tr> <tr> <td>na 6 mesečno odpoved</td> <td>8%</td> </tr> </table> Rentni in invalidski davek plača banka sama. Uradne ure: od 1/29. do 12. predpol. in od 3. do 5. ure popoldne.	brez odpovedi	5%	na 1 mesečno odpoved	6%	na 3 mesečno odpoved	7%	na 6 mesečno odpoved	8%
brez odpovedi	5%									
na 1 mesečno odpoved	6%									
na 3 mesečno odpoved	7%									
na 6 mesečno odpoved	8%									

55—65, Šešir 104—0. — Blago: Zaključenih 30 vagonov lesa. Tendence za hrastove podnice čvrsta, za deželne pridelke neizpremenjena.

Zagreb. Od bančnih vrednot je malo slabša Prašteditona. Pri industrijskih je bilo veliko zanimanje za Trbovlje, ki so se trgovale po 405—410. Vojna škoda je obdržala včerašnjo višino. Prometna se je trgovala po 339, kasa po 339·5, za marc po 343, za april po 345. — Italija je v Curihu dalje popustila; v Zagrebu se je radi tega trgovala po znižanem tečaju in je končala na 248·50. Slabša sta tudi Pariz in London. Skupni devizni promet 6·1 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2282—2288, Dunaj izplačilo 800·94—803·94, Berlin izplačilo 1348·8—1351·8, Bukarešta izplačilo 36·75—37·25, Italija izplačilo 247·7—249·7, London izplačilo 275·99—276·79, New York ček 56·75—56·95, Pariz izplačilo 222·61 do 224·61, Praga izplačilo 168·3—169·1, Švica izplačilo 1094—1097; efekti: bančni: Eskomptna 104·5—105, Kreditna Zagreb 104 do 105·5, Hipo 64·5—65, Jugo 103—103·5, Obrtna 50—53; industrijski: Dubrovačka 400—410, Gutmann 280—290, Isis 50—51, Slavonija 32—33, Trbovlje 408—410, Union 356—315, Vevče 132—145, Šećarana Osijek 485—495, Drava 487·5—490, državni: investicijsko 88—88·5, agrarne 55·5—56, Vojna škoda promptna 339—340, kasa 339—340, marc 341—353, april 344—345, maj 345—0.

Beograd. Devize: Dunaj 800·5—803·5, Berlin 1348—1351·3, Budimpešta 996·5 do 999·5, Bukarešta 32·66—33·16, Italija 245 do 247, London 276—276·8, New York 56·727 do 56·927, Pariz 222·25—224·25, Praga 168·3 do 169·1, Švica 1094 — 1097.

Curih. Beograd 9·135, Berlin 123·25, New York 520, London 25·22375, Pariz 20·34, Milan 22·60, Praga 15·40, Budimpešta 90·90, Bukarešta 3·175, Sofija 3·75, Varšava 57·50, Dunaj 73·25.

Trst. Devize: Beograd 40·25—41, Dunaj 320—330, Praga 67·75—68·50, Pariz 89·50—90·50, London 111—111·50, New York 22·85—23·10, Curih 437—447, Budimpešta 400—408, Bukarešta 13·50—14·50; valute: dinarji 40—40·75, dolarji 22·60—23.

Dunaj. Devize: Beograd 12·4450 do 12·4850, Berlin 167·99—168·49, Budimpešta 123·94—124·24, Bukarešta 4·2325—4·2525, London 34·39—34·49, Milan 30·84—30·94, New York 708·75—711·95, Praga 20·98 in sedem osmink do 21·06 in sedem osmink, Sofija 5·1075—5·1475, Varšava 78·82—79·32, Curih 136·29—136·79, Pariz 27·73—27·83; valute: dinarji 12·4150 — 12·4750, dolarji 705·90—709·90.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59·18, v Berlinu 7·399, v Londonu (popoldne) 277, v New Yorku (23. t. m. po borzi) 1·76.

Izdaja za konzorcij in urejuje Ivan Bedina, Kočevje.
Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Ivan Kalinšek

veleposrednik

Iva Kalinšek roj. Terel

poročena.

Spodnji Bivik pri Kranju, 14. februarja 1921.

Ferdinand Wolf

soboslikar,
stavbeni in pohištveni pleskar,
ličar, črkoslikarstvo.

Kočevje 217.

Izvršitev točna!

Cene zmerne!

Se priporoča!

Ali sem že plačal naročnino?

Mesarskega vajenca

iz dostojne in poštene rodbine sprejme Franc Lovšin, mesar v Ribnici št. 58.

Knjigotržec

s koncesijo najde lokal in hvaležen trg v nekem industrijskem kraju z velikim prometom. Pojasnila iz prijaznosti „Lj. Samouprava“.

Srednje posestvo

z gostilno in trgovino, star štacijon, v bližini Kočevja, se prodaja. Pojasnila „Lj. S.“

ZOBNI ATELJE

BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke Peter Petsche
izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela. — Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe, zlate mostičke in krone, umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

CENE IN DELO BREZ KONKURENCE!

DIJAŠKI DOM KOČEVJE.

Največji tovrstni internat Jugoslavije.

Prvovrsten internat za srednješolsko učečo se mladino pod pedagoškim vodstvom in nadzorstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Krasna igrišča. — Smrekovi gozdovi. — Lastni vrtovi. — Lastna ekonomija.
Popolna prvovrstna oskrba. — Radiokoncerti. — Nizke cene.

STEVILLO MEST OMEJENO NA 100 GOJENCEV.

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak dan od 8. do 11. ure dopoldne
in ob sejnih od 8. do 12. ure dopoldne.

Stanje vlog dne 1. julija 1926:
Din 20,836.000.—

Obrestna mera za hranilne vloge (brez odbitka rentnega davka) 5%
Obrestna mera za hipoteke 8%
Obrestna mera za menice 12%